

ПОЗИЦИЯ
НА БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ДРУЖЕСТВАТА ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО
ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ /БАДДПО/

Във връзка с публикувания за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерство на финансите /МФ/ на 22.04.2016 г. проект на Закон на изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ЗИДКСО) БАДДПО заявява следната позиция:

1. Всякакви промени, които се отнасят до сектора на допълнителното пенсионно осигуряване, следва да се предлагат, дискутират и осъществяват след приключване на прегледа на активите на пенсионните фондове. Видно от актуализираната през април 2016 г. Национална програма за реформи се залага след провеждане на този преглед да се изготвят нови законодателни промени през септември 2016 г. Същевременно в свое интервю пред БНР националният Омбудсман, г-жа М. Манолова, също заяви своята готовност да сезира Народното събрание със законодателни предложения за изменения и допълнения на приетия през август 2015 г. КСО с цел гарантиране на правата на осигурените лица и техния свободен и информиран избор при разпореждане с личните им пенсионни спестявания. В този смисъл не е ясно след евентуалното приемане на настоящия законопроект, какво още ще се случва при регулирането и надзора на допълнителното пенсионно осигуряване.

КСО е променян цели 45 пъти само след 2010 г., а от влизането му в сила преди 16 г. - общо 117 пъти, с което се нарежда сред водещите български закони с най-чести изменения и допълнения, а не рядко и чрез преходни и заключителни разпоредби на други закони.

Всичко това показва нестабилност, несистематичност и липса на цялостна концепция, а това води до последваща необходимост от нови нормативни промени. Честите законодателни изменения и допълнения в областта на допълнителното пенсионно осигуряване създават несигурност за осигурените лица и непредвидима бизнес среда, включително са предпоставка за отлив на инвестиции, а оттам пречки пред създаването и поддържането на работни места и пред осигуряване на социална сигурност и икономическа стабилност.

2. На база анализ на съдебната практика на Европейския съд за правата на човека, а и на изрични доклади на Европейската комисия могат да се изведат следните важни, макар и неизчерпателни, правни принципи и характеристики на правовата държава, като поне следните са нарушени със ЗИДКСО:

а) принцип на законността, който включва прозрачен, отчетен, демократичен и плуралистичен законодателен процес;

б) принцип на правната сигурност, който изисква разпоредбите да са ясни и предвидими (особено за адресатите им, подчинени на тях) и да не се променят ретроспективно;

в) забрана на произвол на изпълнителната власт, т.е. всяка намеса на публичната власт в сферата на частната дейност на дадено лице трябва да е оправдана

от установени в законодателството съображения и да се осигурява защита срещу произволна или непропорционална намеса. Нуждата от подобна защита е общ принцип на правото на Европейския съюз.

Постоянно променящата се правна рамка създава лош инвестиционен „климат“ и разколебава бъдещите инвеститори или мотивира сегашните инвеститори да се оттеглят от българския пазар на допълнително пенсионно осигуряване.

3. Предложенията на МФ не са аргументирани чрез пълноценна оценка на тяхното въздействие в краткосрочен и дългосрочен план върху пенсионната система и върху социалноикономическото развитие на страната. По тях не е проведено предварително обществено обсъждане със заинтересованите страни и с браншовите асоциации. Определен е срок от 3 седмици за обществено обсъждане, като значителна част от него са национални и празнични дни.

Подобен законодателен подход - „на бързо“, „на тъмно“ и в „тайна“ от обществото и от бранша създава правен хаос, нестабилност и риск от противоречива правна уредба, ерозира доверието в пенсионната система, а като цяло и във финансовата система и нейната стабилност.

4. Пенсионните дружества заявяват своето категорично желание да изплащат всички видове пенсии, като настояват задължително в закона да се регламентира свободен избор на българските граждани и към момента на тяхното пенсиониране да им се предостави право сами да преценят и изберат дали искат да им се изплатят наведнъж част или всички натрупани до момента средства по индивидуалните им партии, дали искат да получават пожизнена пенсия или срочна пенсия с гарантиран или с променлив размер, включително платима от индивидуалната партида до нейното изчерпване. Настояваме и за лицата, избрали да получават пожизнена пенсия, да се уреди в закона възможността за нейното унаследяване. В този смисъл настояваме задължението за получаване само на пожизнени пенсии от универсалните пенсионни фондове, да се замени със свободен избор на лицата, съобразно волята им и конкретната житейска ситуация кога и как да се разпоредят с личните си пенсионни средства, което да става към момента на пенсионирането им. Това би било аналогично на последните значителни промени в КСО (от лятото на 2015 г.), с които се даде право на гражданите да избират вида си на осигуряване, включително и да предпочетат само Държавното обществено осигуряване.

Само подобен аналогичен законодателен подход ще гарантира спазване на конституционно признати права на собственост на гражданите и на пенсионно осигуряване при зачитане на собствената им воля.

БАДДПО

София, 26.04.2016 г.